

BUITENLAND

Stroomlijning Duits procesrecht

In Duitsland zijn maatregelen voorgesteld om het groot aantal processen te verminderen en de procesduur te verkorten. Minister van Justitie Brigitte Zypries (SPD) maakte eind april bekend dat zij met de zestien Duitse deelstaten in grote lijnen overeenstemming had bereikt over het lang verwachte 'Justizmodernisierungsgesetz' (JuMoG), met zeker 30 maatregelen in zowel het straf- als civiel recht, die de Duitse rechtspraak efficiënter moeten maken tegen lagere kosten.

Het meeste effect wordt verwacht van het voorstel om de resultaten van een strafproces beschikbaar te maken voor een eventueel daaropvolgende civiele zaak. Tot grote irritatie van met name slachtoffers en menig rechter zijn de uitkomsten van een geslaagd strafproces niet bindend in een civiele procedure. Verhoren die in een eerder proces zijn gevoerd, noch een onderzoek door een expert, kunnen naar een volgend proces worden meegenomen. Het leidt niet alleen tot rechtsonzekerheid, maar bovendien tot torenhoge kosten voor justitie.

Om dezelfde reden is de periode waarin een proces onderbroken mag worden verlengd tot drie weken. De tien dagen die op dit moment gelden zijn veelal te kort voor bijvoorbeeld een extra onderzoek. De korte periode wordt bovendien nogal eens misbruikt om het proces opnieuw te laten beginnen, omdat de wet voorschrijft dat het proces bij overschrijding van voren af aan moet worden gevoerd.

'Wie iets over het hoofd heeft gezien in een verhoor van een getuige of de zaak uit zijn handen ziet glijpen, vraagt daarom al snel een onderbreking aan', zegt een advocaat in Berlijn, die alle begrip heeft voor de verlenging van de procesonderbreking. 'Een onderzoek van een kapotte bumper neemt al snel twee weken in beslag. Het is toch van de gekke dat je daarna een proces helemaal opnieuw moet beginnen.'

Verder wordt voorgesteld om kwesties die nu nog een gerechtelijke instemming vereisen over te laten aan een 'Rechtspfleger', een ambtenaar in dienst van het gerecht. Gedacht wordt daarbij aan erfkwesties en registraties van bijvoorbeeld bedrijven.

In eerdere gesprekken is door de deelstaten ook gesproken over het reduceren van het aantal rechters in zogenoemde 'Kollegialgerichten' (vrijwel alle hogere gerechten) van drie naar twee, en de mogelijkheid om sneller bezwaren tegen boetes te seponeren. Ook is er gedacht over het invoeren van een verplichte schriftelijke motivering bij een beroep in strafzaken, zodat rechters sneller kunnen vaststellen of het beroep enige kans maakt, en het afschaffen van cassatie bij oordelen van lagere rechters. Ten slotte is gepleit voor een andere aanpak van wanbetalers van verkeersboetes (strafpunten geven in plaats van een strafrechtelijke aanpak) en het onaantrekkelijker maken van het uitvechten van echtscheidingen voor de rechter.

In het uiteindelijke wetsvoorstel zullen naar verwachting de deelstaten afzonderlijk over invoering van de maatregelen kunnen beslissen.

(Zeger Luyendijk)

Overheid betrokken bij moord op advocaat

De 39-jarige mensenrechtenadvocaat Patrick Finucane werd op 12 februari 1989 in zijn huis in Belfast voor de ogen van zijn vrouw en drie kinderen doodgeschoten. Finucane stond bekend om zijn werk voor personen die waren gearresteerd onder de anti-terrorisemenoodwetgeving eind jaren zeventig en jaren tachtig van de vorige eeuw. Er gingen geruchten dat hij sympathiseerde met de zaak van de IRA.

De aanslag werd opgeëist door de *Ulster Freedom Fighters* (UFF), de grootste loyalistische paramilitaire groep in Noord-Ierland. Het onderzoek naar de moord werd in november 1989 gesloten, zonder dat de daders waren aangehouden. De zaak is in de loop van de jaren evenwel onderzocht door verschillende personen en instanties. Keer op keer wordt in deze onderzoeken geconcludeerd dat bij de moord op Patrick Finucane meerdere Britse veiligheidsdiensten betrokken zijn geweest. Medewerkers van de veiligheidsdiensten infiltrerden in verschillende paramilitaire organisaties. Dat gebeurde ook in het geval van Patrick Finucane, waar een infiltrant van het Britse leger op de hoogte raakte van de geplande aanslag op Finucane. Hij zou zelfs informatie hebben verschaft om deze aanslag mogelijk te maken.

Eveneens was een infiltrant van de Noord-Ierse politie bij de zaak betrokken; hij verstreekte de vuurwapens waarmee later op Finucane geschoten is. Medewerkers van het Britse leger hebben, hoewel zij op de hoogte waren van de geplande aanslag, Finucane niet gewaarschuwd voor het gevaar dat hij liep.

Onlangs was het veertien jaar geleden dat Patrick Finucane werd vermoord. De Amerikaanse mensenrechtenorganisatie *Lawyers Committee for Human Rights* (LCHR) heeft die gebeurtenis aangegrepen om bij de Britse autoriteiten nogmaals aan te dringen op een openbaar onderzoek van deze zaak.

Zie voor onderzoeksresultaten:

http://www.lchr.org/media/2003_alerts/0418a.htm

http://news.bbc.co.uk/1/shared/spl/hi/northern_ireland/03/stephens_inquiry/pdf/stephens_inquiry.pdf

Voor meer informatie over de Stichting Advocaten voor Advocaten kunt u contact opnemen met de secretaris mr. Mirjam Siesling, p/a Janskerkhof 16, 3512 BM Utrecht, tel.: 030-253 71 21, fax: 030-253 70 28, M.Siesling@law.uu.nl.

